

NOGLE RØDKÆLKE SOM GÆSTER I HUSET.

AF

C. RUBOW.

I Dansk ornithologisk Forenings Tidsskrift, 7. Aarg., Hft. IV, 1913, fortalte jeg lidt om to Rødkælke (*Erithacus rubecula*), som jeg havde haft om Vinteren, flyvende frit rundt i Huset. Jeg kalder dem Nr. 1 og Nr. 2. Jeg har siden hen haft flere af disse Fugle som Gæster om Vinteren, og det kan maaske interessere Læserne at høre lidt mere om disse Fugle, idet man derved kan danne sig et Begreb om deres Sædvaner, Karakter og Intelligens.

Nr. 1 havde vi fra December 1911 til Foraaret 1912; Nr. 2 fra December 1912 til 27. April 1913.

Nr. 3 fik vi foræret af en bekendt i Ny Taarbæk i December 1913; den blev ringet med Kanariefuglering Nr. 91. Den blev tillidsfuld i Løbet af 4—5 Dage og begyndte at kvindre lidt i Løbet af en Uge. Det var en stor, smuk Fugl med stærke Farver; vi dømte den derfor til at være en Han. Da der var gaaet 2 Uger, sang den højt, navnlig naar den saa en Rødkælk uden for Vinduet. Siddende paa en Plante i Vinduet sang den løs saa højt som en Bogfinke, og dens Sang mindede iøvrigt om Bogfinkens første Forsøg paa Foraarssangen i Februar. Senere genfandt man i dens Sang ikke saa lidt af Droskens og Solsortens Strofer, uden at det dog blev afsluttet til en Melodi, men Slægtskabet var tydelig at spore. Om Aftenen ved Lampelys sang den ikke, men kvindrede eller fløjtede dæmpet, ofte en halv eller hel Time i Træk med korte Afbrydelser. Siddende paa Kanten af en Stoleryg, paa Hjørnet af et Møbel eller paa Gulvet knap en Meter fra mig, fløjter den saa indsmigrende ligesom talende til mig, snart betragtede mig med det ene Øje, snart med det andet. Inden 3 Uger var gaaet, tog den Melorme af Haanden.

Saa kom Nr. 4 som Logikammerat den 15. Januar 1914, og denne blev mærket med Ring Nr. 72. Nr. 3 blev meget forbavset

ved Synet, ikke Spor af glad. Vi troede, det skulde blive til Slagsmaal, men det blev kun til, at Nr. 3 jagede efter Nr. 4 nogle Gange om Dagen rundt i Stuerne, idet den udstødte en knækkende Lyd, der kunde tyde paa Vrede. Efter en halv Snes Dages Forløb holdt Forfølgelserne dog omtrent op, men gode Venner blev de aldrig. Nr. 4 opholder sig helst i en anden Stue end Nr. 3; den synes ikke at ville blive tam; den hverken synger eller kvidrer og opholder sig mest paa Gulvet. Nr. 3 synger og kvidrer som før; naar jeg læser Avis, sætter den sig paa Kanten af Avisen som for at se, hvad jeg bestiller; naar Husmoder spiller Klaver, sætter den sig paa Nodestolen og kvidrer ned til hende. Af en Rødkælk at være synes den at have en rolig Natur, langt roligere end de andre, vi før har haft. Endelig begynder Nr. 4 at kvidre lidt.

Uden for Vinduerne kommer nu og da en Rødkælk, som faar Myræg, Universalfoder og knuste Nøddekærner serveret i en lille Skaal; snart kommer der en til. Da de mødes, etablerer de et vældigt Slagsmaal, som Nr. 3 inden for Vinduet følger i største Spænding, idet den giver nogle mærkelige, gennemtrængende Lyde fra sig. En Eftermiddag ser den en Kat udenfor i Haven; hele Aftenen har den tabt Humøret, den vil ikke engang tage Melorme. Naar den atter ser en Kat, giver den en stærk Varsellyd fra sig, saa at vi altid kan høre, naar der en Kat i Sigte.

Om Aftenen bliver de ledet op i Soveværelset efter den sædvanlige Metode ved Slukning af Lyset i Dagligstuerne og Tænding af Lys paa Trappegangen. I Soveværelset synes mærkeligt nok Nr. 4 at have Overtaget. Den tager sit Nattesæde paa det ene Hjørne af Gardinstangen, og skønt denne er over 2 m lang, maa Nr. 3 ikke ogsaa sidde paa den, men maa finde sig en anden Soveplads, som Regel paa en Lampet paa Væggen. Saa længe der er Lys, holder Nr. 4 uafsladeligt Øje med Nr. 3, parat til at forsvare sin Gardinstang. Om Dagen i Opholdsstuerne har Nr. 3 annekteret Dagligstuen, Nr. 4 er forvist til Herreværelset. Vover den at vise sig i Dagligstuen, bliver den straks jaget ud, men gaar Nr. 3 paa Visit i Herreværelset, sidder Nr. 4 stiv og angst og vogter den og maa endda finde sig i en lille Jagetur. Nr. 3 bliver tammere og tammere og mere og mere nysgerrig, eller, man kan maaske sige, interesseret eller videbegærlig. Naar to eller flere Personer sætter sig ved Bordet for

at se paa en Ting eller breder Papirer ud, kommer den straks hen paa Bordet og ser Tingene efter. Er det noget, den ikke forstaar sig paa — det vil sige noget ikke spiseligt — flyver den bort igen, men er det Frugt, Nødder, Kage eller lignende, hopper den omkring paa Bordet, til den faar lidt. Sidder jeg med en Avis for Ansigtet, kommer den hen paa Bordet for at se, hvad der skjuler sig bag Avisen. Det er tydeligt, at den betragter baade mig og Avisen gentagende, ligesom for at undersøge, hvad der foregaar. En af Børnene skriver Stil ved mit Skrivebord, paa hvilket der staar en Brevvægt; den sætter sig paa denne for at se, hvad BARNET bestiller, og vi konstaterer, at den vejer 20 Gram.

Efter en Maanedes Ophold begynder Nr. 4 at blive lidt tammere; den vover sig til at tage en Melorm af Husmoderens Haand eller at sætte sig paa Kanten af en Bog, som jeg læser i. Den begynder at kvidre lidt; synge gør den ikke.

Rødkælkens sagte Kvidren eller Fløjten er en saa spæd og fin Lyd, at man næppe vil kunne høre den i det fri; det er den blødeste og mest indsmigrende musikalske Lyd, jeg kender. Siddende paa en Stoleryg, fuldstændig i Hvile, lidt sammenkrøben, med slappe Fjer, hængende Vinger og Hale, lader den høre en sagte Fløjten; intet rører sig paa Fuglen end ikke Næbet. Det er som en drømmende Enetale, den fører med sig selv, eller som hviskede den en sød Hemmelighed til Mennesket i Stuen. Den gør det kun, naar der er fuldstændig stille i Stuen.

Om Morgen er de ivrige efter at komme ud af Soveværelset, særlig Nr. 3. Naar Døren til Børnernes Værelse aabnes, flyver den straks derind, først en lille Tur hen til Vinduet for at se, hvorledes Vejret ser ud derfra, eller om maaske Kammeraten i Haven skulde vise sig. Saa et Svip ned til Skildpadden, der ligger i en flad Kurv og sover Vintersøvn under noget tørt Græs, som den søger at skjule sig under. BARNET, som ejer den, har sat en lille Skaal Vand ned i Kurven, for det kunde jo være, at Skildpadden vaagnede og vilde drikke; hun vaagner jo selv somme Tider om Natten og er tørstig. Rødkælken tager sig en Drik Vand af Skaalen — fremmed Mad smager bedst —; lidt efter tager den sig et Bad deri, hopper op paa Ryggen af Skildpadden, ryster sig, lægger maaske en lille Klat paa den; Skildpadden sover urokkelig.

Nr. 4 sætter sig nu ofte paa Kanten af Bogen, jeg læser i.

Den sidder ganske rolig og betragter mig. Hvad vil den egentlig? Er det blot for at se paa mig eller er det for at bede om noget? Er det, fordi der ikke ligger dens sædvanlige Kagekrummer paa mit Bord? Husmoderen siger, det er fordi den er forelsket i mig (Undskyld! hun er romantisk). Jeg siger, at den vil kræve mig for Kage, eller at det kun er af Nysgerrighed, thi den kommer altid fra et Sted, hvorfra den ikke kan se mit Ansigt.

Den 24. Februar 1914 forsvandt Nr. 3. Døren til Forstuen og Indgangsdøren havde staaet aabne et Øjeblik, og den var altsaa smuttet ud. En tidligere anvendt Metode, at gaa udenfor med Melormeglasset og raabe »Bibi, blev anvendt, men forgæves.

Det var den Dag en Storm af Øst, saa den er vel blæst et Stykke ind i Landet, før den har besindet sig.

Paa Nr. 4 havde det den Virkning, at den blev meget tammere. I Løbet af en Uge er den fuldstændig tillidsfuld. Den foretrækker nu Krummer af Tvebakker og Kiks fremfor Myrææg og Universalfoder. Undertiden kan den ikke finde Ro om Natten, men flager rundt i Mørket. Saa bliver den lukket ind i et lille Skabsrum et Par Nætter. Det hjælper, og den forholder sig rolig om Natten paa sit sædvanlige Sovested. Om Morgenen er den som de tidligere meget ivrig efter at komme ud af Soveværelset. Men den er saa udspekuleret, at blot man nærmer sig Døren, flyver den med, og naar den hører Trin udenfor, ved den, at der er en Chance for, at Døren kan blive lukket op, og flyver hen til den for at være parat til at smutte ud. Den har i høj Grad kastet sin Kærlighed paa Husmoderen; den kommer hen til hende, naar hun kalder paa den paa en bestemt Maade, og morsomt er det at se den lillebitte Skabning hoppe paa Gulvet hen til hende og kigge op paa hende. Men hun er jo ogsaa Hersker over alle Melorme, og naar hun vil traktere med denne Lækkerbidsken, kalder hun paa den bestemte Maade. Om Foraaret blev den sluppet ud.

Den 18. November 1914 paastaar to af Familiens Medlemmer, at de har set en Rødkælk med Ring om Benet i Haven.

Nr. 5 blev den 7. Januar 1915 løkket ind i Forstuen. Vi opdagede, at den var ringet, og at Ringen havde Nr. 72; det var altsaa vor gamle Ven Nr. 4. Ringen er lidt slidt; den faar derfor en ny Ring Nr. 71. Endelig oplever vi Æventyret fra de engelske Børnebøger om Robin, som kommer igen og pikker paa Vinduet for at komme ind, fordi det er saa koldt derude.

Den var tydeligt nok huskendt, og optog straks de sædvanlige Vaner. Den 11. Marts om Formiddagen var den borte. Et Par Timer efter stillede den uden for Køkkenvinduet. Indgangsdøren blev lukket op, og uden Lokkemad hoppede den ind i Huset, skøndt Pigerne stod lige indenfor ved Døren. Man maa vel have Ret til at drage den Slutning, at denne Fugl efter Overvejelse har besluttet sig til at søge at komme ind i Huset igen. Den er meget tam; naar jeg kommer hjem om Aftenen, følger den efter mig, formodentlig for at kræve sine Kagekrummer; den hopper meget nærgaaende om paa Bordet, hvor jeg arbejder. Vi har hverken Melorme eller Universalfoder eller Myreæg paa Grund af Krigen, saa Kosten er lidt sløj. Den faar lidt Talg, knuste Nøddekærner og knust Hampefrø; for Resten afsøger den Spisebordet efter Maaltiderne og kan godt lide Rugbrød. Den vejer paa Brevvægten den 28. Marts 1915 18 Gram. Det lykkes at opdrive lidt tørre Myreæg og tarveligt Universalfoder, og jeg prøver at veje, hvor meget den spiser. Jeg faar det til 2 Gram Universalfoder og 2 à 3 Gram Myreæg (i fugtig Stand 5 à 6 Gram), men desuden spiser den en Del, som ikke kan vejes, nemlig hvad den redder sig under og efter Familiens Maaltider; den synes altid at kunne finde lidt spiseligt paa Gulvet. Et Møl har jeg set den fange og spise. Som det er iagttaget ved nogle af de tidligere, kommer der ogsaa over denne undertiden en uforklarlig Uro; den flagrer omkring om Aftenen og om Natten, særligt naar det er Maaneskin. Den 13. April, en Solskinsdag, blev den sluppet ud. Maden blev stillet i et aabent Vindue; den spiste af den, men fløj ikke ud. En halv Time efter var den dog forsvundet. Hen paa Dagen kom den tilbage gennem et aabent Vindue paa første Sal, fløj lidt rundt i Værelserne, ned i Stueetagen og ud af et Vindue. Den 14. April kom den igen ind af et Vindue, opholdt sig længe i Stuerne og fløj saa igen. I et aabent Vindue lader vi dens sædvanlige Madskaal og Vandskaal staa. Den kommer og tager sig et Bad, — og saa kommer den ikke mere.

Nr. 6 kom den 19. Januar 1917. Gennem et aabent Vindue var den gaaet ned i Kælderen, blev fanget og bragt op i Stuerne. Den flagrer lidt mod Vinduerne, men finder hurtigt sin Madskaal i Vindueskarmen. Om Aftenen gaar den som de tidligere med op i Soveværelset. Det er altid lidt spændende, hvor hurtigt de vil sætte sig til Ro den første Aften. Jeg ligger i Sengen og

ser paa, at den prøver forskellige Sovepladser. Naar den har fundet et Sted, som jeg synes, den kan lide, slukker jeg Lyset, og den bliver som Regel siddende og anvender senere det samme Sted. Allerede den 21. Januar smuttede den ud, viste sig lidt efter uden for Køkkenvinduet, men fløj bort igen. Den 23. Januar kom den igen ind, gennem Entredøren, men fløj kort efter ud gennem et Vindue paa første Sal. Et Par Timer efter kom den atter ind gennem Entredøren, og saa bliver den i Huset. Den blev allerede den 19. Januar ringet med Nr. 72 paa højre Fod og Nr. 26 paa venstre Fod. Den interesserer sig for sit Spejlbillede og flagrer lidt imod det. Mine Optegnelser om denne Fugl er meget knappe; det var i den bevægede Blokadetid. I Paasken var Familien bortrejst; en nærboende Bekendt gav Fuglen hver Dag frisk Vand og Mad, men da vi kom tilbage den 10. April, var den forsvundet. Ved Eftersøgning fandtes den død bag nogle Bøger paa en Bogreol, hvor den maa være faldet eller gledet ned, og hvorfra den saa ikke har kunnet klare sig op igen.

Nr. 7 blev den 24. November 1918 fanget i Udhuset; jeg har ingen Optegnelser om den.

Nr. 8 blev fanget i Udhuset den 6. November 1921 og blev mærket med Ring Nr. 81. Den er noget vild og flyver et Par Gange haardt mod Vinduerne, saa den besvimer. Det varer et Par Timer, inden den finder Vandskaalen og Madskaalen i Vindueskarmen. Efter 2 Ugers Forløb er den tam og nysgerrig; det sidste blev dens Død. Naar nogen gik gennem Dørene, fløj den med. En Dag fulgte den med fra Dagligstuen til Forstuen, og fra Forstuen vilde den videre med til Køkkenet. Vedkommende Person lagde ikke Mærke til, at den fulgte med, men lukkede Køkkendøren hurtigt; Rødkælken var ikke hurtig nok og blev klemt ihjel mellem Døren og Karmen den 8. December 1921.

Nr. 9 hoppede den 5. Januar 1922 af sig selv ind gennem Døren til Forstuen. Det er en stor, kraftig bygget Fugl med svage Farver. Den er fornuftig og stilfærdig og lærer let at rette sig efter sine Omgivelser. Allerede efter en Uges Forløb er den ret tam og flyver hen paa Bordet, naar vi spiser. Den døde desværre allerede den 21. Januar paa en mærkelig Maade. Dens Vandskaal var en almindelig lille Urtepotteskaal. I en ganske lignende var der hældt lidt klar Paraffinolje. Den Person, som gav den frisk Vand, kom til at ombytte Skaalene, og hældte Vand i den forkerte Skaal uden at lægge Mærke til Oljen. Det

gjorde Fuglen heller ikke, men badede sig deri med det Resultat, at Fjerene gennemfedtedes og klæbede sammen. Vi prøvede at stryge det af, dels med varmt Vand, dels med Benzin, men næste Morgen laa den død.

Nr. 10 blev fanget i Udhuset den 26. Januar 1922. Det var en smuk Fugl med stærke Farver, meget sky i Begyndelsen. Den blev ringet paa begge Fødder med Ringe Nr. 55 og 56. Den synger ualmindeligt højt. Den havde en stærk Interesse for sit Spejlbillede. Om Morgenen, saa snart det er lyst, flyver den fra Gardinstangen hen foran Toiletspejlet, ser paa sit Billede et Øjeblik, flyver tilbage til Gardinstangen, sidder et Par Sekunder, farer atter hen foran Spejlet, drejer lidt til højre for at se med det venstre Øje, drejer sig til venstre for at se med det højre Øje, og farer tilbage til Gardinstangen for straks efter at gentage Manøvren. Over 30 Gange i Træk har den automatisk gjort dette. Den 27. Februar forsvandt den, rimeligvis ud af et aabent Vindue.

FUGLEFRISTEDET JORDSAND.

Resultatet af 1 Aars Fred paa Jordsand er jo meget opmunrende. Men, skønt Amt og Stat har givet Tilsagn om Hjælp med Penge, saa er det endnu kun et Tilsagn, og de vanskelige Pengeforhold kan let lade dette Tilsagn komme paa Finanslovens »Nedskrivning«. Og om vi opnaar Tilskuddet, er dette ikke nok til en effektiv Fredning — fra Midten af April til Midten af August.

Jeg kan ikke tro andet, end at mange af Foreningens Medlemmer har Lyst til at give deres Skærv til Fredningen. Gør det derfor, og gør det med det samme, ellers glemmer De det. Indsend 1 eller 2 Kr. i Frimærker til Kontorchef Axel Koefoed, Holmens Kanal 22, Kbhvn. K., saa skal de nok blive anvendte.

H. ARCTANDER,
forhenv. Kredslege.